

A felek a fellebbezési határidő lejárta előtt előterjesztett közös kérelmükben kérhetik a fellebbezés tárgyaláson kívüli elbírálását.

Ha a fellebbezés csak a perköltség összegére vagy viselésére vonatkozik, vagy csak az ítélet indokolása ellen irányuló, másodfokú bíróság a fellebbezést tárgyaláson kívül bírálhatja el, de a fellebbező fél a fellebbezésében kérheti a tárgyalás megtartását.

I n d o k o l á s :

A bíróság a peres felek nyilatkozatai, és a csatolt okiratok tartalma alapján az alábbi tényállást állapította meg.

2008. napján HIT/ : szerződészámon kölcsönszerződés jött létre a felperes jogelődje, a Lombard Finanzirozási Zrt. mint hitelező, az alperes mint kölcsönvevő, és az M8 autópálya Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. mint szállító között az alvázszerű a típusú gépjármű finanszírozása céljából. A szerződés rögzíti, hogy a hitelező 5.200.000 Ft pénzkölcsönt nyújt az alperes részére. A szerződés 2. pontja értelmében az egyedi szerződésben nem szabályozott kérdéseket a szerződés elválaszthatatlan részét képező, HIT/2006.05.31. számú üzletszabályzat tartalmazza. A szerződés 3. pontja szerint a kölcsönvevő kijelenti, hogy az egyedi kölcsönszerződésben, az annak elválaszthatatlan részét képező opciós és adásvételi szerződésben, valamint az üzletszabályzatban foglaltakat megismerte, megértette és azokat a jelen szerződés aláírásával magára nézve kötelezőnek ismeri el, és az üzletszabályzat átvételét a jelen szerződés aláírásával nyugtázza. Az egyedi szerződés szerint a THM 8,47%, a mértékadó devizanem CHF, a kölcsönvevő által választott kamatváltozás I és kamatváltozás II elszámolási mód fix törlesztőrészletekkel rendelkező deviza alapú finanszírozás, azaz fix devizakonstrukció (8. pont). A szerződés rögzíti továbbá, hogy a törlesztőrészletek száma 120 db, a törlesztőrészletek összege 61.561 Ft, azok esedékessége 2008. július 1. napja, majd azt követően minden hónap első napja, az összes törlesztő részlet 7.387.320 Ft.

A kölcsönszerződéshez tartozó HIT/2006.05.31. számú Üzletszabályzat I. 1. pontja szerint a kölcsönszerződés tartalmát az általános szerződési feltételeket tartalmazó jelen Üzletszabályzat és az állam egyedi szerződéses feltételeket tartalmazó egyedi kölcsönszerződés együttesen határozzák meg.

Az I. 6. pont alapján a normál devizakonstrukcióban amennyiben a mértékadó devizanem nem forint, a Kölcsönvevő a kamatváltozás I és II-t a kölcsönadó hirdeteménye szerint köteles megfizetni.

Az I. 7. pont értelmében a fix devizakonstrukcióban amennyiben a mértékadó devizanem forint, a kölcsönvevővel a kamatváltozást I és II elszámolása a futamidő végén történik, amennyiben a futamidő alatt nem következik be rendkívüli kamat és/vagy árfolyamesemény.

Az I.17. pont szerint a mértékadó devizanem az egyedi kölcsönszerződésben meghatározott devizanem. Amennyiben a mértékadó devizanem forint, úgy értelemszerűen a kamatváltozás II.-re és a kamatváltozás III.-ra vonatkozó rendelkezések nem kerülnek alkalmazásra.

Az I. 18. e) pont alapján a mértékadó kamatláb a három havi időtartamra jegyzett LIBOR.

Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság
16.P.21.812/2018/33.

Az I.20. Pont szerint a mértékadó kamatláb hatályos referenciaértéke a szerződéskötés napján a mértékadó kamatláb a szerződéskötés napjára jegyzett %-ban kifejezett értéket vagy a futamidő alatt a kamatváltozás I. érvényesítése esetén a mértékadó kamatláb %-ban kifejezett azon értéke, amelyet a hitelező az érvényesített mindenkori utolsó kamatváltozás I keretében hirdetménye szerint meghatározott.

Az I. 22. pont alapján az árfolyam a Takarékbank Rt. által a mértékadó devizanemre kiemelt ügyfelek számára jegyzett hivatalos, forintban kifejezett árfolyam.

Az I. 24. pont szerint a mértékadó árfolyam a mértékadó devizanem vételi árfolyama a személyi kölcsön szerződés létrejötte napján.

Az I. 25. pont értelmében a Kamatváltozás I. a mértékadó kamatláb pénzpiacon bekövetkezett %-os értékének változása függvényében, a hátralévő törlesztő részletek összegét érintő kamatkülönbözet. a) pont

A Kamatváltozás II. (árfolyamváltozás) a mértékadó árfolyam és a fizetési esedékesség napján aktuális deviza eladási árfolyam változásának függvényében az alábbi képlet szerint meghatározott kamatkülönbözet.

Kamatváltozás II.=fizetési kötelezettség x (fizetési esedékesség napján aktuális deviza eladási árfolyam / mértékadó árfolyam) – 1). b) pont

A IV.4. pont szerint a hitelező jogosult a folyósított kölcsön összege után kamatot felszámítani. A kamatszámítás a kölcsön folyósításának időpontjában az alábbi képlet alapján történik:

$$K_i = H_i \times r \times (t_i - t_{i-1}) / 36.000$$

ahol a K_i a t_i időpontjában számított kamat, a H_i a t_i időpontjában fennálló tőketartozás, az r a kamatláb %-ban, az t_{i-1} a t_i időpontot megelőző kamattörlesztés, illetve a folyósítás időpontja, a t_i a kamatszámítás értéknapja.

A IV. 6. pont alapján amennyiben a kölcsönvevő valamennyi fizetési kötelezettségét teljesítette, úgy a hitelező köteles a gépjármű törzskönyvét és a korlátozó bejegyzések törléséhez szükséges nyilatkozatot kiadni.

Az Üzletszabályzat V.6. pontja szerint amennyiben a kölcsönszerződésben megjelölt mértékadó devizanem nem magyar forint, a kölcsönszerződés deviza alapú szerződés, amely esetben a kölcsönvevő vállalja a mértékadó devizanem és a forint közötti árfolyamváltozásból eredő kockázatokat. Eurótól eltérő devizák esetében további kockázatot jelent az adott deviza és az euró keresztárfolyamának változása.

A V.7. pont alapján a kölcsönvevő köteles a hitelező székhelyén és fióktelephelyén kifüggesztett Hirdetmény szerinti költségeket azok felmerülése esetén a hitelezőnek megtéríteni.

A VI. 6. pont szerint a kölcsönvevő köteles a hatósági nyilvántartásba, a gépjármű forgalmi engedélyébe és törzskönyvébe a hitelező javára vételi jogot és annak biztosítására elidegenítési és terhelési tilalmat bejegyeztetni, és úgy rendelkezni, hogy a hatóság a törzskönyvet a hitelező, mint a korlátozás jogosultja részére küldje meg.

A XI. fejezet tartalmazza a fix deviza konstrukcióra vonatkozó külön szabályokat.

Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság
16.P.21.812/2018/33.

A szerződéshez kapcsolódó hirdetmény értelmében késedelmes fizetés esetén a késedelmi kamat a késedelmes összeg után a mindenkori jegybanki alapkamat kétszerese.

A szerződéskötést megelőző tárgyalási folyamatban a finanszírozási kérelem aláírását követően az alperes nem vett részt, a szerződés részleteit az alperes testvére, tárgyalta meg a felperessel, majd azt az alperes elolvasást követően aláírta.

A szerződéskötés napján a peres felek között opciós szerződés jött létre, amelynek értelmében az alperes a vételi jogot engedett a felperes részére a finanszírozott gépjárműre. Az opciós szerződés rögzíti, hogy a Hitelező a kölcsönt kizárólag azzal a feltétellel nyújtotta, hogy a Kölcsönvevő fizetési kötelezettségének esetleges biztosítására opciós jogot alapítanak a Hitelező javára. A szerződés 5. pontja szerint a vételi jogot a szerződés aláírásától számított öt éves időtartam alatt, de legfeljebb addig az időpontig gyakorolhatja, ameddig vele szemben a kölcsönszerződésből eredő tartozását a kölcsönvevő maradéktalanul nem teljesítette. A 7. pont szerint a szerződő felek a Hitelező javára alapított vételi jog biztosítására a vételi joggal terhelt gépjármű tekintetében elidegenítési és terhelési tilalmat kötnek ki.

A szerződés alapján a felperesi jogelőd 5.200.000 Ft-ot bocsátott az alperes rendelkezésére, aki a finanszírozott gépjárművet birtokba vette.

Az alperes a szerződésből eredő fizetési kötelezettségével késedelembe esett, ezért a felperes 2013. április 10. napján kelt figyelmeztető levelet küldött az a részére, amelyben felszólította 161.191 Ft tartozás megfizetésére. Figyelmeztette, hogy ennek nem teljesítése esetén, a szerződést azonnali hatállyal felmondja. A figyelmeztető levél a felpereshez nem kereste postai jelzéssel érkezett vissza. A felperes 2013. május 6. napján kelt nyilatkozatával a kölcsönszerződés azonnali hatállyal felmondta, és bejelentette, hogy az opciós szerződés javára mint hitelező javára alapított opciós jogát a mai naptól gyakorolja. A felmondó levelet az alperes 2013. május 15. napján átvette. Majd 2013. május 29. napján kelt levélben tájékoztatta az alperest a szerződés megszűnéséről, és a nyilvántartott tartozás összegéről. Ezt követően 2013. szeptember 9. napi értéknapi elkészítette a szerződés elszámolását, amelyet az alperes részére megküldött. A felmondás napjáig árfolyamváltozás címén a felperes 197.072,- Ft-ot terhelt ki, a fennálló hátralék a felmondás napjáig esedékessé vált, meg nem fizetett alperesi tartozás 269.608,- Ft volt.

2015. április 20. napján a felperes elkészítette a kölcsönszerződés vonatkozásában a 2014. évi XL. törvény szerinti elszámolást, amelynek értelmében a tisztességtelenül felszámított összeg 87.500,- Ft volt. Az elszámolást az alperes 2015. április 30. napján átvette. Részletes elszámolást is küldött az alperes részére, aki azt 2015. június 3. napján vette át. A törvény értelmében az elszámolás felülvizsgált.

A felperes **keresetében** azt kérte, hogy a bíróság a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény 198. §, 201. §, 318. § (1) és 523. §-a alapján kötelezze az alperest 7.355.741 Ft tőketartozás, 48.947 Ft késedelmi kamattartozás (2017. június 30. napjától 2017. december 1. napjáig), valamint 6.403.458 Ft főkövetelés után 2017. december 2. napjától számított késedelmi kamat, továbbá perköltsége megtérítésére.

A felperes **érdemi ellenkérelmében** a kereset elutasítását kérte és a felperes marasztalását a perköltségben.

Azzal védekezett, hogy a kölcsönszerződés a peres felek között nem jött létre, mivel a

Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság
16.P.21.812/2018/33.

kölcsönt nyújtó nem közölte az alperessel, hogy a deviza alapú nyilvántartás milyen kockázatokkal és következményekkel járhat számára, hiszen kockázatfeltáró nyilatkozat nem készült. Az alperes pedig, ha tisztában lett volna azzal, hogy előre felbecsülhetetlen mértékű kockázatot vállal a deviza alapú elszámolás elvállalásával, akkor nem kötötte volna meg a szerződést, így az a Ptk. 205. § (2) alapján nem jött létre. A deviza alapú elszámolás ugyanis lényeges szerződési feltétel, ami az egész konstrukció jellemző sajátosságát adja, ebben a lényegi szerződési feltételben pedig a peres felek között nem lehetett konszenzus, ugyanis a deviza alapú elszámolás sajátosságairól nem kapott kellő mélységű, őt valós döntési helyzetbe hozó tájékoztatást, az akarata pedig nem terjedhetett ki a korlátlan árfolyamkockázat vállalására, már csak azért sem, mert hitelképessége is nyilvánvalóan korlátozott volt.

Hangsúlyozta, hogy a felperes kedvező kamat mértékre hivatkozik, ám a 8,38% kamat mérték egyáltalán nem alacsony, másrészt a kamatparitás közgazdasági törvényszerűségéből következően, ha még alacsonyabb lett is volna a kezdeti kamatmérték az akkor szokásos Ft kamatnál, a devizaárfolyam szükségszerű változása ezt a kamatelőnyt gyorsan erodálta volna. Az alperest tájékoztatni kellett volna bizonyos közgazdasági törvényszerűségekről, mint a kamatparitása fogalma és érvényesülésének következménye, a jövőbeni árfolyam számításának lehetősége és módszere, a CHF / forint árfolyam alakulásának történelmi trendje az elmúlt 20 évben, a deviza elszámolású és a forint elszámolású kölcsönök eltérő törlesztési karakterisztikája. Mivel az alperes szándéka nem egy befektetéssel vegyes, felmérhetetlen kockázatú, rá beláthatatlan és általa felbecsülhetetlen mértékű terheket eredményező kölcsönszerződést akart kötni, a szerződés nem jöhetett létre a felek eltérő szerződési akarata miatt.

Kifejtette, hogy a Hpt. 203. §-a, Hpt. 78. § (1) bekezdése és a Hpt. 78. § (4) alapján az alperesnek előzetesen fel kellett volna mérni az ügylet kockázatát, az alperes teljesítőképességét, és folyamatosan figyelemmel kellett volna kísérnie. E kötelezettségének azonban nem tett eleget.

Kifejtette, hogy két konjunktív feltétele van annak a Ptk. 205/B § (1) bekezdése szerint, hogy az általános szerződési feltétel a szerződés részévé váljon: hogy az alkalmazója lehetővé tegye, hogy a másik fél annak tartalmát megismerje, és, hogy a másik fél azt kifejezetten, vagy ráutaló magatartása elfogadja. A konkrét esetben a felperes ugyan nem zárta el az alperest attól annak lehetőségétől, hogy az üzletszabályzatot megismerhesse, azonban a laikus alperes figyelmét ennek fontosságára nem hívta fel. Ezen kívül az alperes az üzletszabályzatot és a hirdetményt sem kifejezetten, sem ráutaló magatartása nem fogadta el, hiszen a kölcsönszerződést a Hpt. 210. § (1) bekezdése alapján írásban kell megkötni, a kötelező írásbeliség pedig a szerződés mellékleteire is kiterjed, ezért a feleknek azokat alá kell volna írniuk.

Hivatkozott továbbá a kölcsönszerződés semmisségére. Előadta, hogy semmis a Hpt. 213. § (1) bekezdésének a) pontja alapján, mivel nem tartalmazza a kölcsön összegét devizában kifejezve. Semmis a Hpt. 213. § (1) bekezdés b) pontja alapján, mivel a szerződésben feltüntetett THM hibás, a szerződésből nem derül ki, hogy a THM meghatározása milyen konkrét árfolyam figyelembe vételével történt, hiszen a felperes napi két árfolyamot jegyez. Ha pedig a THM hibás, akkor a szerződés nem tartalmazza az adott ügyletre érvényes teljes hiteldíj mutatót. Semmis a Hpt. 213. § (1) bekezdésének c) pontja alapján is, mivel nem tartalmazza a kamat éves, százalékban meghatározott mértékét.

Semmisségi okként jelölte meg továbbá a Ptk. 200. § (2) bekezdését is, előadva, hogy a szerződés jó erkölcsbe ütköző, mivel a felperes a felek közötti információs aszimmetriát kihasználva olyan ügyletet kötött az alperessel, amelynek valós kockázatait nem volt képes

Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság
16.P.21.812/2018/33.

felmérni, a közmegítélés pedig elítéli a szerződéses viszonyokban a másik fél ismerethiányának egyoldalú kihasználását. Azaz a jó erkölcsbe ütközik a szerződés, mivel a deviza alapú szerződés egyoldalúan az adóra helyezi az ügylet minden kockázatát, azaz olyan területen vállalt szakértelmet, amelyen azzal nem rendelkezik.

Hivatkozott a kölcsönszerződés tisztességtelenségére is. Kifejtette, hogy annak 8. pontja tisztességtelen, mivel a kamatváltozás I. és kamatváltozás II. fogalmak a szerződésben nem tisztáztak. Tisztességtelen továbbá a 2. pont, mivel az alperes nem kapott a szerződéskötéskor üzletszabályzatot, hiszen az ügyletet megkötő gépjármű-kereskedőnek nem volt ilyen okirat, így a szerződésnek nem része a hirdetmény és az Üzletszabályzat. A szerződésnek azon pontja, miszerint az adós kijelenti, hogy az hirdetmény és az üzletszabályzat feltételeit ismeri, kötelezőnek ismeri el, és átvette, ugyancsak tisztességtelen a 18/1999 kormányrendelet 1. § (1) j) pontja alapján, hiszen a bizonyítási terhet a fogyasztó hátrányára változtatja meg. A deviza alapú elszámolásra vonatkozó szerződési feltételek szintén tisztességtelenek.

Előadta, hogy az a tény, hogy a felperes nem végzett kockázatfeltárást, nem a szerződés érvénytelensége hanem annak tisztességtelensége körében vizsgálandó a 2/2014 PJE határozat 1. pontja alapján, a kockázatfeltárást elmaradásának az eredménye pedig az, hogy a szerződést Ft alapon kell elszámolni, mert a tisztességtelen deviza alapú elszámolásra vonatkozó rendelkezéseket figyelmen kívül kell hagyni. Tisztességtelen szerződési feltételként a következőket jelölte meg: az egyedi kölcsönszerződés 7. pontja (mértékadó devizanem), az Üzletszabályzat 1. 7. pontja (fix devizakonstrukció meghatározása), az Üzletszabályzat 1. 17. pontja (mértékadó devizanem fogalma) az Üzletszabályzat 1. 18. e) pontja (mértékadó kamatláb fogalma), az Üzletszabályzat 1. 20. pontja (mértékadó kamatláb hatályos referencia érték), az Üzletszabályzat 1. 25. b). pontja (kamatváltozás), az Üzletszabályzat III. 4, 5, 6 pontjai (a kamatváltozás I és kamatváltozás II. fogalma) és az Üzletszabályzat IX. pontja (fix devizakonstrukcióra vonatkozó külön rendelkezések). Előadta, hogy ezek a szerződéses rendelkezések a felperes által alkalmazott deviza alapú elszámolással függnek össze, és a fogyasztó számára nem érthető, nem világos feltételeket tartalmaznak. A tisztességtelen rendelkezések kiesése esetén pedig a szerződés nem teljesíthető, nem tekinthető deviza alapú szerződésnek. Ennek következménye, hogy a követelés, amely az árfolyamkülönbséget, és az arra számított kamatot alapul, megalapozatlan.

Kifogásolta, hogy a felperes nem mutatta be, hogy milyen számítás révén jutott el a követelés tőkeösszegéhez és a kamatköveteléshez, ami miatt nem ellenőrizhető matematikailag a kereset összegszerűsége. Így nem tud meggyőződni arról, hogy az elszámolás valamennyi teljesítését a teljesítés időpontjában figyelembe vette, milyen árfolyamokat alkalmazott az elszámolás során a felperes, és a késedelmes teljesítése esetén a késedelem időtartamára helyesen határozta meg.

Kifejtette, hogy a felperes által előterjesztett elszámolás a felmondás tényén alapul, a felperes kifejezetten a felmondással összefüggő tételeket, késedelmi kamatot is felszámított az elszámolásában, így a követelés összegszerűsége sem bizonyított, semmis szerződés felmondása ugyanis nem lehetséges, mivel felmondással csak érvényes szerződés szüntethető meg.

Azt is előadta, hogy a kölcsönszerződés forint alapú szerződés, a felperesnek nincs és nem is volt deviza nyilvántartása. A mértékadó devizanemben mindössze azt jelenti, hogy a felperes a forint kölcsönt szeretne volna CHF deviza árfolyamváltozás az kötni, hogy extraprofitra tehessen szert.

Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság
16.P.21.812/2018/33.

Az alperes azzal is védekezett, hogy a késedelmi kamat felperes által megjelölt mértéke tisztességtelen, mivel idegen pénznemben fennálló tartozás esetén nem lehet kikötni jegybanki alapkamathoz kötődő késedelmi kamatot, a késedelmi kamat mértékének is az idegen pénznemhez kell a kapcsolódnia, így annak alapja csakis az idegen pénzt kibocsátó központi bank által meghatározott referencia kamatláb lehet.

Kérte a felperes kötelezését arra, hogy hitelbírálati döntés alaniánul szolgáló iratokat csatolja. Kérte továbbá, hogy a bíróság tanúként hallgassa meg, az ügyletkötés körülményeire, az átadott információkra, iratokra nézve. Kérte azt is, hogy a bíróság kötelezze a felperest a THM számítás, valamint a törlesztőrészletek számításának a szerződés adatainak helyettesítésével történő levezetésére.

Kérte továbbá az alperes a per tárgyalásának a felfüggesztését az Európai Unió Bírósága előtt C-38/17, C-118/17, C51/17, C-227/18 számon folyamatban lévő előzetes döntéshozatali eljárása befejezéséig.

Az alperes **viszontkeresetet** terjesztett elő a felperessel szemben, melyben forgalmi rendszámú ra típusú járműhöz tartozó gépjármű törzskönyvének kiadására kérte kötelezni, és kérte megkeresni a Belügyminisztériumot a gépjármű törzskönyvébe bejegyzett vételi jog, és elidegenítési és terhelési tilalom törlése iránt, aminek tûrésére kérte kötelezni az alperest. Előadta, hogy a szerződés értelmében az opciós jog tekintetében az öt év már eltelt, az opciós jog megszűnt, emiatt kell a felperesnek kiadnia a törzskönyvet, az üzletszabályzatnak pedig a VI.1. rendelkezése, amely alapján a törzskönyv birtokban tartása az opciós jog biztosítéka, a Ptk. 228. § (3) bekezdése alapján ellentmond az Üzletszabályzat IV. 9. pontjának, ezért semmis, mert nem tartalmaz kifejezett rendelkezést arra nézve, hogy a teljes szerződés tartama alatt jogosult az alperes a törzskönyvet magánál tartani, csak úgy rendelkezik, hogy akkor köteles azt kiadni, ha a felperes minden tartozását megfizette. Az elidegenítési és terhelési tilalmat nézete szerint azért kell törölni, mert az a törzskönyv birtokban tartásához kötődik. Ha a törzskönyv birtokban tartása nem jogszerű, akkor az sem, hogy elidegenítési és terhelési tilalom legyen bejegyezve a gépjármű törzskönyvébe. A vételi jogot pedig azért kell törölni, mert annak az időtartama lejárt.

Ezen kívül kifogásolta, hogy bár a felperes a vételi jogát bejelentette, és hatályosult is az alperessel szemben, nem tett lépéseket azért, hogy a gépjárművet birtokba vegye, azaz hogy az adásvételi ügylet teljesüljön, és a gépjármű-nyilvántartásba mint tulajdonost bejegyezték. Kifejtette továbbá, hogy figyelemmel arra, hogy a kölcsönszerződés érvénytelen, az opciós szerződés pedig ahhoz kapcsolódik, annak biztosítéka, az opciós szerződés is érvénytelen, tehát a vételi jog gyakorlására irányuló nyilatkozat joghatás kiváltására nem lehetett alkalmas.

A felperes **viszontkereseti ellenkérelmében** a viszontkereset elutasítását kérte, előadva, hogy a szerződéskötés időpontjához képest öt éven belül, azaz 2013. május 6. napján jogszerűen gyakorolta az opciós jogát a szerződés felmondása következtében. Erre tekintettel a finanszírozott eszközre az adásvételi szerződés létrejött, így az alperes a felperes kötelmi igénye alapján köteles lett volna az eszközt a felmondásban megjelölt módon a birtokába adni. Erre tekintettel az alperes álláspontja a törzskönyv kiadására vonatkozó alaptalan, az alperes joggal nem tarthat igényt a gépjármű törzskönyvére, és az opciós jog törlésére.

Kifejtette továbbá, hogy az opciós szerződésben a feleknek az a megállapodása, hogy a vételi jog alapítása biztosítéki célból történik érvényes és lényeges szerződési tartalmi kikötésnek minősül. A kikötött zárt opciónak pedig az a lényege, hogy a jogosult a vételi jogával csak az opciós szerződésben megjelölt időponttól kezdődően élhet, ami jelen esetben a kölcsönvevő

Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság
16.P.21.812/2018/33.

fizetési késedelme, illetve a kölcsönszerződés felmondása. Ezenkívül az üzletszabályzat IV. 9. pontjából következik, hogy a hitelező csak abban az esetben köteles a gépjármű törzskönyvét, illetve a korlátozó bejegyzés törléséhez szükséges nyilatkozatot kiadni, a kölcsönvevő valamennyi fizetési kötelezettségét teljesítette. A gépjármű törzskönyvének birtokban tartása tehát a szerződés teljesítéséhez kapcsolódó olyan atipikus biztosíték, amely az üzletszabályzatban önállóan került kikötésre, az nincs összefüggésben a másik két biztosítékkal, és nem tekinthető sem az opciós, sem az adásvételi szerződés biztosítékának, azokhoz nem kapcsolódik.

Megjegyezte, hogy a gépjármű törzskönyvébe elidegenítési és terhelési tilalom nincs bejegyezve.

A kereset alaptalan.

A bíróság megállapította, hogy a perbeli kölcsönszerződés a szerződéskötéskor hatályban volt Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 685. § e) pontja szerinti fogyasztói szerződésnek, illetőleg a szerződéskötéskor hatályos hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (Hpt.) 2. számú melléklete szerinti fogyasztási kölcsönnek minősül, és a 2014. évi XXXVIII. törvény (DH1), a 2014. évi XL. törvény (DH2) és 2014. évi LXXVII. törvény (DH3) hatálya alá tartozik.

A felperes a keresetet kölcsönkövetelésre alapította, és az írásbeli ellenkérelem előterjesztését követően bírói felhívásra kifejezetten úgy nyilatkozott, hogy a keresetet kizárólag kölcsön jogcímén tartja fenn. A követelés alapját képező szerződés létrejöttékor hatályos Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. tv. (Ptk.) 523. § (1) bekezdése értelmében kölcsönszerződés alapján a pénzügyi intézet vagy más hitelező köteles meghatározott pénzügyösszeget az adós rendelkezésére bocsátani, az adós pedig köteles a kölcsön összegét a szerződés szerint visszafizetni.

Az alperes ellenkérelme körében hivatkozott arra, hogy a kölcsönszerződés nem jöhetett létre az árfolyamkockázati tájékoztatás elmaradása miatt, illetve, hogy annak az üzletszabályzat és a hirdetemény nem vált a részére. Így a bíróság elsőként azt a kérdést vizsgálta, hogy a kölcsönszerződés létrejött-e, és ha igen, milyen tartalommal.

Az alperes arra hivatkozott, hogy megfelelő tájékoztatás hiányában nem tudta felmérni a devizanyilvántartás kockázatát, így az ügyleti akarata a konkrét, árfolyamkockázattal terhelt szerződés esetében hiányzott. Ez a védekezés azért sem lehetett alapos, mert az alperes maga adta elő, hogy a szerződés tartalmával nem foglalkozott, mivel a testvére érdekében kötötte meg a kölcsönszerződést, a szerződéskötés folyamatában részt sem vett, csak mint aláíró, azaz számára a szerződés tartalma mellékes volt, a testvére által választott szerződést kívánta megkötni. A konkrét esetben tehát a hitelező kizárólag a kölcsönszerződésben tudta tájékoztatással ellátni az alperest, szóbeli többlettájékoztatás szóba sem jöhetett. Az alperes a kölcsönszerződést aláírta, így az írásba foglalt szerződés kapcsán az ügyleti akaratát kétséget kizáróan, írásban kifejezte, ami által a kölcsönszerződés létrejött az okiratban foglalt tartalom szerint a Ptk. 205. § (1) bekezdése értelmében. A kölcsönszerződés szövegéből pedig elolvasás után nyilvánvalónak kellett lennie az alperes számára, hogy a fizetési kötelezettsége részben a deviza árfolyam alakulásától függ, azaz a konstrukció kockázatot rejt. A kölcsönszerződéshez tartozó üzletszabályzat V.6. pontja továbbá az árfolyamkockázatot kifejezetten is a kölcsönvevőre telepíti, azaz az alperes a kockázatviselés tekintetében is kifejezte ügyleti akaratát. Ha a kockázat mibenléte nem volt számára kellően világos, ez nem a szerződés létrejötté, hanem az érvényessége tekintetében bírhatott csak jelentőséggel, ahogyan egyébként

Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság
16.P.21.812/2018/33.

maga az alperes is kifejtette – az ügyleti akarat hiányára vonatkozó érvelésével ellentétesen – hogy a tájékoztatás hibája a szerződés tisztességtelensége körében vizsgálendő.

Védekezett az alperes azzal is, hogy az üzletszabályzat és a hirdetmény nem váltak a szerződés részévé külön aláírás hiányában. A Ptk. 205/B §-a értelmében ahhoz, hogy ezek az általános szerződési feltételek a szerződés részévé váljanak arra volt szükséges, hogy az azokat alkalmazó lehetővé tegye a szerződő fél számára azok megismerését, aki pedig azokat akár ráutaló magatartással elfogadja. Az alperes a perben tett olyan tartalmú nyilatkozatot, hogy a felperes tulajdonképpen nem akadályozta e dokumentumok megismerésében, csak annak fontosságára nem hívta fel a figyelmét. Ezen kívül teljes bizonyító erejű magánokiratban elismerte a hirdetmény és az üzletszabályzat tartalmának megismerését és az egyedi kölcsönszerződés tartalmazza írásbeli nyilatkozatát is e dokumentumok tartalmának elfogadására. Mindennek fényében a bíróságnak úgy kellett tekinteni, hogy a Ptk. 205/B. §-ában foglalt feltételek teljesültek. Az ellenkezőjének bizonyítása – a kölcsönszerződésben szereplő alperesi nyilatkozatra tekintettel – az alperest terhelte. Erről a bíróság a feleket tájékoztatta, az alperes azonban ebben a körben bizonyítást nem indítványozott, így a bíróság a bizonyítatlanságot a bizonyításra köteles fél terhére értékelve úgy értékelte, hogy a hirdetmény és az üzletszabályzat tartalmát az alperes megismerte, és a kölcsönszerződés aláírásával azt el is fogadta, vagyis mindkettő a szerződés részévé vált. Megjegyzendő, hogy az alperes alaptalanul hivatkozott e nyilatkozat tisztességtelenség miatti semmisségére, hiszen az a Ptk. 209. § (1) bekezdése alapján nem volt vizsgálható, mivel e nyilatkozat nem ügyleti akaratot kifejező szerződéses rendelkezés, hanem az alperes egyoldalú nyilatkozata, azaz nem minősül általános szerződési feltételnek.

Miután a bíróság úgy foglalt állást, hogy a kölcsönszerződés létrejött, annak érvénytelensége tárgyában előterjesztett alperesi védekezést vizsgált elsőként a Hpt. 213. § (1) bekezdése alapján.

A szerződéskötéskor hatályos hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (Hpt.) 213. § (1) bekezdése szerint semmis az a fogyasztási, lakossági kölcsönszerződés, amelyik nem tartalmazza

- a) a szerződés tárgyát,
- b) az éves, százalékban kifejezett teljes hiteldíjmutatót, a hiteldíjmutató számítása során figyelembe nem vett egyéb - esetleges - költségek meghatározását és összegét, vagy ha az ilyen költségek pontosan nem határozhatók meg, az ezekre vonatkozó becslést,
- c) a szerződéssel kapcsolatos összes költséget, ideértve a kamatokat, járulékokat, valamint ezek éves, százalékban kifejezett értékét;

A bíróság az a) pont alapján a kölcsönszerződést nem találta érvénytelennek, mivel a felek a szerződésükben meghatározták a kölcsön összegét forintban, és ezzel az a) pont szerinti előírás teljesült. A szerződés szövegében ugyanis semmi nem utal arra, hogy az alperes devizában adósodna el, avagy, hogy a tartozását devizában tartanák nyilván, ezért nem volt szükség arra, hogy a kölcsön összege a szerződésben svájci frankban is szerepeljen, avagy devizában meghatározható legyen. Az alperest terheli ugyan árfolyamváltozás fizetési kötelezettség, a törlesztőrészletnek ez a része azonban olyan költség a szerződés értelmében, ami esedékességgel merül fel adott esetben devizában, és aminek a forint ellenértékét vállalta megfizetni az alperes, tehát nem abból következik, hogy az alperes tartozása devizában keletkezett volna.

A THM-mel összefüggésben a felperes azt kifogásolta, hogy annak értéke hibás. A bíróság megítélése szerint azonban a perben vizsgált kölcsönszerződés nem sérti a Hpt. 213. § (1) bek.

Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság
16.P.21.812/2018/33.

b) pontját, mivel annak egyedi részében a THM éves százalékos értéke szerepel. Az alperes helyesen mutatott rá, hogy a THM értékének a szerződésből kiszámíthatónak és helyesnek kell lennie, ugyanakkor, amennyiben a THM szerződésben rögzített értéke téves, az nem eredményezi a szerződés semmisségét a Hpt. 213. § (1) bek. b) pontjának szövege alapján.

Az alperes a kölcsönszerződés semmisségét azért is állította, mert nem tartalmazza az ügyleti kamat éves, százalékban kifejezett értékét.

Az ügyleti kamat a kölcsönszerződés olyan költsége, amelyet a Hpt. 213. § (1) c) pontja alapján a szerződésben éves, százalékban kifejezett értékben fel kellett tüntetni, aminek az elmaradása a szerződés semmisségét eredményezi. Az alperes maga is elismerte, hogy a szerződés az ügyleti kamat éves, százalékban kifejezett értékét nem tartalmazta, ez az okiratok alapján is megállapítható volt. A kifejezett törvényi előírás értelmében a szerződés érvényességének megállapításához nem volt elegendő az, hogy az ügyleti kamat éves százalékos értéke a szerződésben tételesen rögzített egyéb adatok alapján, így a szerződéskötés napjára vetítetten a futamidő végéig kiszámított összes törlesztőrészlet összege és a kölcsönösszeg alapján kiszámítható volt, és nem lehetett elfogadni azt a felperesi álláspontot sem, hogy az ügyleti kamatot elégséges volna összegszerűen megjelölni a százalékos mérték helyett. Szintén nem orvosolta a kamatmérték rögzítésének hiányát, hogy az a THM feltüntetett mértékében értékelve volt, hiszen a törvény külön előírja a THM és külön az ügyleti kamat mértékének szerepeltetését. Mivel az ügyleti kamatot a szerződésben rögzíteni kellett volna, ami a perbeli esetben nem történt meg, a peres felek kölcsönszerződése ebből az okból valóban érvénytelen.

A felperes 2018. július 25. napján kelt beadványában arra az esetre, ha a bíróság a szerződés érvénytelenségét állapítja meg a Hpt. 213. § (1) bek. c) pontja alapján kérte, annak érvényessé nyilvánítását. Bírői kérdésre ugyanakkor úgy nyilatkozott, hogy a kereset jogcíme kizárólag kölcsön, az érvénytelenség tárgyában másodlagosan sem terjesztett elő keresetet, az érvényessé nyilvánítás, mint a szerződés érvénytelenségének jogkövetkezménye pedig kizárólag az érvénytelenség tárgyában előterjesztett kereseti kérelem alapján lett volna alkalmazható. Mivel ilyen kereset a perben nem volt, a bíróságnak az érvénytelenség jogkövetkezményének alkalmazására nem volt lehetősége. Tévesen állította továbbá a felperes, hogy a Hpt. 213. § c) pontja alapján a kölcsönszerződés részlegesen lenne érvénytelen, hiszen az ügyleti kamat mértéke a kölcsönszerződés lényeges tartalmi eleme, annak hiánya a szerződés teljes érvénytelenségét eredményezi.

Az alperes tévesen érvelt azzal, hogy a kölcsönszerződés az árfolyamkockázat adósrá telepítése miatt nyilvánvalóan jó erkölcsbe ütköző lenne. A Kúria - bíróságokra nézve kötelező – megállapításokat tartalmazó 6/2013 PJE határozatában ugyanis rámutatott, hogy a fogyasztói kölcsön-, hitel-és lízingszerződések nem minősülnek nyilvánvalóan jó erkölcsbe amiatt, hogy a forint kamathoz képest kedvezőbb kamatmérték ellenében az árfolyamkockázat az adósnál jelentkezik. Ezen nem változtat az sem, hogy adott esetben a kedvezőbb kamatmérték miatti nyereséget akár lényegesen meghaladja az árfolyamok kedvezőtlen változása esetén az árfolyamkockázatból fakadó veszteség.

Az alperes az árfolyamkockázat áthárítását lehetővé tevő szerződéses rendelkezések tisztességtelenségére is hivatkozott, az elmaradt, nem kellően világos tájékoztatás miatt.

A Ptk. 209. § (1) bekezdése szerint tisztességtelen az általános szerződési feltétel, illetve a fogyasztói szerződésben egyedileg meg nem tárgyalta szerződési feltétel, ha a feleknek a szerződésből eredő jogait és kötelezettségeit a jóhiszeműség és tisztesség követelményének

Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság
16.P.21.812/2018/33.

megsértésével egyoldalúan és indokolatlanul a szerződési feltétel támasztójával szerződést kötő fél hátrányára állapítja meg.

Az (5) bekezdés alapján a tisztességtelen szerződési feltételekre vonatkozó rendelkezések nem alkalmazhatók a főszolgáltatást megállapító, illetve a szolgáltatás és az ellenszolgáltatás arányát meghatározó szerződési kikötésekre, ha azok egyébként világosak és érthetőek.

A Hpt. 203. § (1) bekezdése szerint a pénzügyi intézmény egyértelműen és közérthetően köteles ügyfeleit, illetve jövőbeni ügyfeleit a pénzügyi intézmény által nyújtott szolgáltatások igénybe vételének feltételeiről, valamint e feltételek módosulásáról tájékoztatni.

A Kúria bíróságok számára kötelező megállapításokat tartalmazó 2/2014. PJE határozatának 1. pontja szerint „a deviza alapú fogyasztói kölcsönszerződés azon rendelkezése, amely szerint az árfolyamkockázatot – a kedvezőbb kamatmérték ellenében – korlátozás nélkül a fogyasztó viseli, a főszolgáltatás körébe tartozó szerződéses rendelkezés, amelynek a tisztességtelensége főszabályként nem vizsgálható. E rendelkezés tisztességtelensége csak akkor vizsgálható és állapítható meg, ha az általánosan tájékozott, ésszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó (a továbbiakban: fogyasztó) számára annak tartalma a szerződéskötéskor – figyelemmel a szerződés szövegére, valamint a pénzügyi intézménytől kapott tájékoztatásra is – nem volt világos, nem volt érthető. Ha a pénzügyi intézménytől kapott nem megfelelő tájékoztatás vagy a tájékoztatás elmaradása folytán a fogyasztó alappal gondolhatta úgy, hogy az árfolyamkockázat nem valós, vagy az őt csak korlátozott mértékben terheli, a szerződésnek az árfolyamkockázatra vonatkozó rendelkezése tisztességtelen, aminek következtében a szerződés részlegesen, vagy teljesen érvénytelen.

A Kúria 6/2013. PJE határozatának 3. pontja értelmében „a pénzügyi intézményt a jogszabály alapján terhelő tájékoztatási kötelezettségnek ki kellett terjednie az árfolyamváltozás lehetőségére, és arra, hogy annak milyen hatása van a törlesztőrészletekre. A tájékoztatási kötelezettség azonban nem terjedhetett ki az árfolyamváltozás mértékére.” Az e ponthoz fűzött indokolás szerint „a tájékoztatási kötelezettség nem terjedhetett ki az árfolyamváltozás várható irányára, előre nem látható mértékére, a kockázat reális voltára, valószínűségére. [...] A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete által a Kúria részére 2013. május 31-én adott tájékoztatás szerint, a 2001-2008. közötti időszakban a pénzügyi intézmények sem láthatták előre a jövőbeni árfolyamváltozásnak sem a mértékét, sem az irányát. Ezen időszakban a Magyar Nemzeti Bank stabilitási jelentései sem utaltak jelentős árfolyamváltozásra.”

Az Európai Bíróság a C-51/17 számú ügyben meghozott ítéletével a következőképpen foglalt állást: „A 93/13 irányelv 4.cikkének (2) bekezdését akként kell értelmezni, hogy az a követelmény, amely szerint a szerződési feltételeket világosan és érthetően kell megfogalmazni, arra kötelezi a pénzügyi intézményeket, hogy elegendő tájékoztatást nyújtsanak a kölcsönfelvevők számára ahhoz, hogy ez utóbbiak tájékozott és megalapozott döntéseket hozhassanak. E tekintetben e követelmény magában foglalja, hogy az árfolyamkockázattal kapcsolatos feltételnek nemcsak alaki és nyelvtani szempontból, hanem a konkrét tartalom vonatkozásában is érthetőnek kell lennie a fogyasztó számára, abban az értelemben, hogy az általánosan tájékozott, ésszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó ne csupán azt legyen képes felismerni, hogy a nemzeti fizetőeszköz a kölcsön nyilvántartásba vétele szerinti devizához képest leértékelődhet, hanem értékelni kell tudnia egy ilyen feltételnek a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt – esetlegesen jelentős – gazdasági következményeit is. A 93/13 irányelv 4.cikkét akként kell értelmezni, hogy az megköveteli, hogy a szerződési feltételek világosságát és érthetőségét a szerződés megkötésekor fennálló, a szerződés megkötésével kapcsolatos összes körülményre, valamint a szerződés összes többi feltételére hivatkozva

értékeljék, azon körülmény ellenére is, hogy e feltételek némelyikét a nemzeti jogalkotó utólag tisztességtelennek nyilvánította vagy ilyennek vélelmezte, és ennek alapján azok semmisségét állapította meg.”

Mindezek fényében a felperesnek a szerződéskötéskor konkrét és világos tájékoztatást kellett adni az alperes számára az adott szerződéses konstrukció lényegi elemét képező árfolyamkockázat mibenlétéről, természetéről, és esetleges kedvezőtlen gazdasági következményeiről. (Nem kellett ugyanakkor a tájékoztatásnak kiterjedni olyan bonyolult közgazdasági összefüggésekre, amelyekre nézve az alperes az információt hiányolta.) A tájékoztatást a szerződéskötési folyamatból kimaradó alperes esetében kizárólag írásban lehetett és kellett megadni, az, hogy a felperest saját bevallása szerint a szerződés tartalma nem érdekelte, a felperest nem mentesítette. A rendelkezésre álló okiratok alapján azonban megállapítható, hogy ilyen tájékoztatás nem történt, arra a felperes maga sem hivatkozott. Érvelt ugyan azzal, hogy a vonatkozó szerződéses rendelkezések értelmezése alapján az alperesnek tudnia kellett, hogy van kockázat, és azt, hogy annak következményeit neki kell viselni, a felperes által megjelölt szerződési pontok azonban legfeljebb kockázattelepítésként foghatók fel, de kockázatfeltárást minimális szinten sem tartalmaz a szerződés. A felperest jogszabály által terhelő tájékoztatási kötelezettség ellenében pedig nem foghatott helyt az a hivatkozása, hogy az alperesnek elegendő ideje állt rendelkezésre, hogy a kockázatokról tájékozódjon. Mivel a hitelező a kockázatfeltárási kötelezettségének nem tett eleget, a bíróság úgy foglalt állást, hogy az árfolyamkockázatot alperesre hárító szerződéses rendelkezések a kölcsönszerződésben tisztességtelenek, tekintettel arra, hogy az alperes személyesen úgy nyilatkozott, hogy nem volt elképzelése arról, hogy mit jelent a svájci frank alapú kölcsön, és úgy tudta, hogy a svájci frank stabil deviza.

Az árfolyamkockázat felperesre terhelése tehát a konkrét szerződésben tisztességtelen, ami a szerződés részleges semmisségét eredményezi annyiban, hogy érvénytelenek a kölcsönszerződés árfolyamváltozásból fakadó fizetési kötelezettséget előíró rendelkezései.

Megjegyzendő, hogy a kamatváltozás I és II definíciója világos és érthető, önmagában nem tisztességtelen, elolvasva és értelmezve a fogalmakat kiderül, hogy az egyik kamatlábváltozást, a másik árfolyamváltozást jelent.

Mínthogy az alperes által felhívott érvénytelenségi okok egy része a fentiek szerint a kölcsönszerződés esetében fennáll, érvénytelen szerződésre pedig igény alapítani alappal nem lehet, a kölcsön jogcímén előterjesztett keresetet jogalap hiányában elutasította, és az alperes kereset összegszerűségét érintő védekezését érdemben nem vizsgálta.

A viszontkereset részben alapos.

Az alperes viszontkeresetet is előterjesztett a kölcsönszerződéssel finanszírozott gépjármű törzskönyvének kiadása, az opciós jog törlése és az elidegenítési és terhelési tilalom törlése tárgyában.

Mivel a perben bizonyítást nyert, hogy a gépjármű vonatkozásában elidegenítési és terhelési tilalom az opciós szerződésben foglaltak ellenére sincs bejegyezve, a bíróság az ezzel összefüggő keresetet elutasította.

Az alperes helyesen hivatkozott arra, hogy a perbeli kölcsönszerződés érvénytelensége miatt az ahhoz kapcsolódó opciós szerződés is érvénytelen, hiszen a bíróság a kölcsönszerződés teljes semmisségét állapította meg a fentiek szerint, ami egyúttal az annak biztosítására létrejött

Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság
16.P.21.812/2018/33.

opciós szerződés semmisségét is eredményezi. A felperes a semmis opciós szerződés alapján nem jogosult a gépjármű törzskönyvét magánál tartani, a semmis szerződés alapján gyakorolt opciós nyilatkozata pedig joghatás kiváltására nem volt alkalmas. Ezért a bíróság a törzskönyv tulajdonos alperes részére történő kiadására kötelezte, és megkereste a járműnyilvántartó hatóságot a kereset szerint az opciós jogra vonatkozó bejegyzés törlése iránt.

Mivel a bíróságnak nagyrészt jogkérdésben kellett állás foglalnia, a kölcsönszerződés érvénytelensége a rendelkezésre álló okiratok alapján is megállapítható volt a Hpt. 213. § (1) bek. c) pontja alapján, az alperes testvérének kihallgatása szükségtelen volt, figyelemmel arra is, hogy a felperes nem állított az okiratokban szereplő rendelkezéseken túl szóbeli többlettájékoztatást az árfolyamkockázattal összefüggésben. Nem kellett továbbá beszerezni a hitelbírálati döntés alapjául szolgáló iratokat, hiszen az alperes teljesítőképességének felmérése körében történt esetleges hiányosság sem a kölcsönszerződés létrejöttét, sem érvényességét nem érintette volna, és elsődlegesen az alperes felelősségi körébe tartozó kérdés, hogy felelősen vállaljon fizetési kötelezettséget. Nem volt jelentősége továbbá a fentiek fényében a THM-számításnak és a törlesztőrészletek számításának sem, ezért ebben a körben sem hívta fel a bíróság iratcsatolásra a felperest, bár ennek ellenére az alperes által kért számításokat önként csatolta.

A bíróság az alperes per tárgyalásának felfüggesztésére irányuló kérelmét elutasította, mivel az Európai Bíróság a C-51/17 sz. ügyben már ítéletet hozott, a másik három eljárás befejezésének bevárása pedig szükségtelen volt, mivel a per ezen eljárások tárgyától függetlenül is eldönthető volt.

A felperes pereszes lett a kereset tárgyában, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles megtéríteni az alperes perköltségét, ami a jogi képviselő 32/2003 (VIII. 22) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja alapján megállapított ügyvédi munkadíjból állt. Az így megállapított perköltséghez a bíróság hozzászámította a viszontkereset vonatkozásában az alperes által lerótt illeték 66%-át, mivel az alperes a viszontkereset tárgyában ebben az arányban lett pernyertes. Ezen felül további 20.000,- Ft ügyvédi munkadíjat állapított meg a bíróság az alperesi jogi képviselő vonatkozásában mérlegeléssel a 32/2003 (VIII. 22) IM rendelet 3. § (3) bekezdésben foglalt óradíj figyelembe vételével, mivel úgy ítélet meg, hogy a viszontkeresetre fordított ügyvédi munka 4 órát tett ki, amely összeg 66%-ának megfizetésére kötelezte a felperest.

Budapest, 2019. március 12.

dr. Varga Nóra s.k.
bíró